

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภาพ	ฎ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฐ
สารบัญภาพภาคผนวก	ฑ
บทที่ 1 บทนำ	1
ถุมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	10
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
มโนทัศน์เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา	12
สถานการณ์ปัญหาทางสังคมของเด็กและเยาวชนไทย	14
แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์	17
ความหมายของกลยุทธ์	17
การคิดเชิงกลยุทธ์	19
ความสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์	20

หัวเรื่อง

หน้า

การกำหนดกลยุทธ์	21
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และพฤติกรรม	23
ความรู้ความเข้าใจ (Knowledge)	23
เจตคติ (Attitude)	28
พฤติกรรม (Behavior)	34
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย	41
ความเป็นมาของประชาธิปไตย	41
ความหมายของประชาธิปไตย	42
หลักการแห่งประชาธิปไตย	46
แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตย	50
ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตย	63
ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตประชาธิปไตย	63
แบบของบุคลิกภาพ	70
การสื่อสารเกี่ยวกับวิถีชีวิตประชาธิปไตย	76
การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับวิถีชีวิตประชาธิปไตย	86
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	95
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง	98
การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	101
กรอบแนวคิดในการวิจัย	105
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	106
การวิจัยระยะที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างวิถีชีวิต ประชาธิปไตยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษ	107
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	107
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	110
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	110
การเก็บรวบรวมข้อมูล	114
การวิเคราะห์ข้อมูล	115

การแปรผลข้อมูล	115
การวิจัยระยะที่ 2 เพื่อสร้างกลยุทธ์การเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษ	116
กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย	116
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	116
การเก็บรวบรวมข้อมูล	117
การวิเคราะห์ข้อมูล	118
การวิจัยระยะที่ 3 ทดลองใช้และประเมินผลกลยุทธ์การเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตย ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ	120
กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย	120
กลุ่มผู้ช่วยนักวิจัย	120
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	121
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	121
วิธีดำเนินการ	121
การวิเคราะห์ข้อมูล	122
กระบวนการวิจัย	122
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	124
ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตย ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษ	124
คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	125
การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น เพื่อนำไปสู่การทดสอบสมมุติฐานในการตรวจสอบ ตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง โดยใช้โปรแกรม LISREL	126
การตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร	129
ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ	131
ระยะที่ 2 การสร้างกลยุทธ์การเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ	139

การกร่างกลยุทธ์การเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียน	140
การนำเสนอกลยุทธ์การเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียน	142
การนำผลการวิพากษ์พร้อมข้อเสนอแนะมาปรับปรุงกลยุทธ์การเสริมสร้างวิถีชีวิต ประชาธิปไตยของนักเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น	146
ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้และประเมินผลการใช้ กลยุทธ์การเสริมสร้างวิถีชีวิต ประชาธิปไตยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ	149
ผลการทดลองและประเมินผลการใช้กลยุทธ์การเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตย ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ	149
การประเมินผลการใช้กลยุทธ์การเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียน	149
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	157
วัตถุประสงค์การวิจัย	157
สมมติฐานการวิจัย	157
สรุปผลการวิจัย	158
อภิปรายผล	159
ข้อเสนอแนะ	165
บรรณานุกรม	167
ภาคผนวก	185
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	186
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ	196
ภาคผนวก ค รายนามผู้เชี่ยวชาญ	215
ภาคผนวก ง ค่าความสอดคล้อง ค่าความเชื่อมั่น และค่าอำนาจจำแนก	217
ภาคผนวก จ คะแนนการประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตามวิถีชีวิตประชาธิปไตย ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย หลังการทดลองใช้กลยุทธ์	231
ภาคผนวก ฉ ชุดกิจกรรมและสาระความรู้ (ฉบับย่อ)	234
ภาคผนวก ช ภาพประกอบกิจกรรมการทำวิจัย	271
ประวัติผู้วิจัย	290

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ลำดับเหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก	59
2 จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28	108
3 จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28จำแนกตามขนาดโรงเรียน	109
4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยในระยะที่ 1	109
5 เนื้อหา จุดประสงค์การเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียน	119
6 จำนวน ร้อยละ ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ	125
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ของตัวแปร	128
8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างตัวแปร	129
9 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่มีอิทธิพลต่อกลยุทธ์การเสริมสร้างวิถีชีวิต ประชาธิปไตยที่วิเคราะห์โดยใช้สถิติ Multiple Linear Regression	130
10 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ	131
11 ดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของตัวแบบสมมติฐานตั้งต้นของการวิจัย	133
12 ดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของตัวแบบสมมติฐานหลังการปรับปรุงตัวแบบ .	135
13 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลระหว่างตัวแปรสาเหตุและตัวแปรผล	137
14 คะแนนประเมินความเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อกิจกรรมตามกลยุทธ์การ เสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษ	144
15 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของผู้เชี่ยวชาญต่อกิจกรรม ตามกลยุทธ์การเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ..	145

16 ผลการวิเคราะห์ค่า มีค่าความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) ของ ตัวแปร หลังการทดลอง	150
17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรหลังการทดลองใช้ กลยุทธ์	151
18 ผล Multivariate Tests ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	152
19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่ละตัวแปรหรือUnivariate Test	153

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 ขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา	12
2 รูปแบบเจตคติ	30
3 องค์ประกอบของเจตคติ	31
4 กระบวนการเสริมแรงและการลงโทษ	60
5 ทฤษฎีค่านิยมจริยธรรมแสดงจิตลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจของ พฤติกรรมทางจริยธรรม	62
6 พื้นฐานกระบวนการสื่อสาร	80
7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	105
8 รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผล ต่อการเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษ	133
9 รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผล ต่อการเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษที่ปรับปรุงใหม่	135
10 แบบจำลองปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ ปรับปรุงใหม่	139
11 กลยุทธ์การเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษ	141
12 กลยุทธ์การเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษ (เมื่อปรับปรุงแล้ว)	147
13 กระบวนการดำเนินการวิจัยกลยุทธ์การเสริมสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตย ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ	156

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 ตารางค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	218
2 ตารางค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบ	220
3 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D$) ของแบบสอบถาม	221
4 การหาคุณภาพเครื่องมือวัดด้วยวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach, Lee Joseph. 1970: 161) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)	224
5 การหาค่าความเชื่อมั่น (Index of Reliability) ของเครื่องมือวัดความรู้ เกี่ยวกับวิถีชีวิตประชาธิปไตย จากการทดลองใช้เครื่องมือในกลุ่มทดลอง (Try out 40 คน) ตัดผู้ที่มีคะแนนสูง 5 คนออก และตัดผู้ที่มีคะแนนต่ำ 5 คน ออก เหลือ 30 คน	226
6 หาค่าความยาก (Index of Difficulty) ของเครื่องมือวัดความรู้	227
7 หาค่าอำนาจจำแนก (Index of Discrimination) ของเครื่องมือวัดด้านความรู้	229
8 การประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตามวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียน กลุ่มเป้าหมายหลังการทดลองใช้กลยุทธ์ (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)	232

สารบัญญากาศพจนานุกรม

ภาพพจนานุกรมที่	หน้า
1 ผู้วิจัยกำลังอธิบายวิธีการกรอกแบบสอบถามแก่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายระยะที่ 1	272
2 นักเรียนกลุ่มเป้าหมายกำลังตอบแบบสอบถามการวิจัยระยะที่ 1 ด้วยความสนใจ	272
3 นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ให้ความสนใจตอบแบบสอบถามการวิจัยระยะที่ 1	273
4 นักเรียนกลุ่มเป้าหมายให้ความร่วมมือการตอบแบบสอบถามการวิจัยระยะที่ 1 ด้วยดี	273
5 ผู้ช่วยนักวิจัยกำลังจัดสถานที่จัดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ การวิจัยระยะที่ 2 ณ ห้องประชุมสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ	274
6 ดร.อวยชัย วัฒนา ประธานดำเนินการประชุมฯ ในการวิจัยระยะที่ 2	274
7 ผู้วิจัยกำลังแนะนำแนวทางการปฏิบัติให้แก่ผู้ช่วยนักวิจัย ในการวิจัยระยะที่ 2	275
8 ผู้เชี่ยวชาญกำลังลงทะเบียนเพื่อเข้าร่วมประชุมฯ ในการวิจัยระยะที่ 2	275
9 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม ในการวิจัยระยะที่ 2	276
10 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม ในการวิจัยระยะที่ 2	276
11 ผู้วิจัยกำลังเสนอร่างกลยุทธ์ฯ แก่ผู้เชี่ยวชาญและผู้เข้าร่วมประชุม ในการวิจัยระยะที่ 2	277
12 ผู้วิจัยได้มอบของที่ระลึกแก่ นายวิจิต ไตรสรณกุล นายก อบจ.ศรีสะเกษ ในการให้ความอนุเคราะห์เป็นประธานเปิดการประชุมและสถานที่จัดประชุม ในการวิจัยระยะที่ 2	277
13 ผู้วิจัยนำเสนอร่างกลยุทธ์ฯ และรูปแบบกิจกรรม แก่ผู้เข้าร่วมประชุม	278
14 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้วิจัย และผู้เข้าร่วมประชุม	278

15 นายวิจิต ไตรสรณกุล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ (ประธานพิธีเปิดฯ) พบปะกับท่านบุญธรรม วิเศษลา ผู้พิพากษา รองหัวหน้าศาลจังหวัดศรีสะเกษ, พล.ต.ต.วัฒนา กฤติยะ โชติ อดีต รองผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 4 และ นายวิสุทธิ์ชาติ ปัญญาทรงรุจิ ประธานสภา อบจ.ศรีสะเกษ	279
16 ดร.อวยชัย วัฒนา ประธานดำเนินการประชุมฯ ในการวิจัยระยะที่ 2	279
17 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยระยะที่ 2 ให้ความสนใจร่วมประชุมอย่างมาก	280
18 ผู้วิจัยนำเสนอร่างกลยุทธ์ฯ แก่ผู้เข้าร่วมประชุมฯ ในการวิจัยระยะที่ 2	280
19 ผู้เข้าร่วมประชุมให้ความสนใจประชุมฯ ในการวิจัยระยะที่ 2	281
20 ดร.ปณิต มูลโพธิ์ พิธีกรดำเนินการประชุมฯ ในการวิจัยระยะที่ 2	281
21 นายปรเมษฐ์ วิเศษศรี ประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอไพรบึง เสนอแนะ การจัดทำกลยุทธ์ฯ	282
22 นักเรียนกลุ่มเป้าหมายการวิจัยระยะที่ 2 ให้ข้อเสนอแนะการจัดทำกลยุทธ์ฯ ...	282
23 ท่านบุญธรรม วิเศษลา ผู้พิพากษารองหัวหน้าศาลจังหวัดศรีสะเกษ เสนอแนะการวิจัย	283
24 ผู้วิจัยตอบข้อซักถามนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในประเด็นการจัดทำกลยุทธ์ฯ	283
25 ผู้เข้าร่วมประชุมฯ ในการวิจัยระยะที่ 2 ณ ห้องประชุมสภา อบจ.ศรีสะเกษ	284
26 ผู้ช่วยนักวิจัย ร่วมจัดสถานที่สำหรับการจัดทำ Focus group	284
27 พล.ต.ต.วัฒนา กฤติยะ โชติ วิทยากรฝึกอบรม ในการวิจัยระยะที่ 3 มอบของที่ระลึกให้แก่ ดร.ประพัฒน์ ดอกไม้ ผู้อำนวยการ โรงเรียนพยุหวิทยา	285
28 พล.ต.ต.วัฒนา กฤติยะ โชติ วิทยากร บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับ วิถีชีวิตประชาธิปไตยแก่นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยระยะที่ 3	285
29 กิจกรรมส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตย (คารวะธรรม) กับนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง	286
30 มอบรางวัลแก่นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม	286

ภาพภาคผนวกที่

หน้า

31	ดร.ประพัฒน์ ดอกไม้ ผู้อำนวยการ โรงเรียนพยุหะวิทยา กล่าวปิดการอบรมฯ ...	287
32	ผู้วิจัยบันทึกภาพร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ (พล.ต.ต. วัฒนา กฤติยะ โชติ, ท่านบุญธรรม วิเศษลา ผู้พิพากษา รองหัวหน้าศาลจังหวัดศรีสะเกษ, ดร.ปณต มุลโพธิ์ วิทยากร)	287
33	ผู้วิจัย บรรยายให้ความรู้ด้านปัญญาธรรมแก่นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยระยะที่ 3	288
34	ผู้วิจัยแจกแบบทดสอบก่อนการทำวิจัยระยะที่ 3 แก่นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง	288
35	ผู้วิจัยกำลังทดสอบหลังการอบรมกับกลุ่มเป้าหมายการวิจัยระยะที่ 3	289
36	นักเรียนกลุ่มเป้าหมายเป็นพิธีกรภาคสนามในการเป็นเจ้าภาพ จัดประชุมผู้บริหาร สพม.28	289

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY